

ΠΟΙΝΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΔΙΑΔΟΣΗ ΤΗΣ ΝΟΣΟΥ ΤΟΥ ΚΟΡΩΝΟΪΟΥ

Ηλίας Α. Στεφάνου, Στέφανος Α. Στεφάνου, Μάριος Σπύρου
Δικηγόροι

Με την πανδημία του Κορωνοϊού (COVID-19) που μαστίζει το παγκόσμιο και λόγω της αναγκαιότητας για λήψη προληπτικών μέτρων με σκοπό τον περιορισμό της εξάπλωσης της ασθένειας στην χώρα μας και κατ' επέκταση την προστασία της δημόσιας υγείας και ειδικότερα την αποτροπή πιθανής κατάρρευσης του συστήματος υγείας από τυχόν διασπορά του ιού, επανήλθε στην επιφάνεια ο περί Λοιμοκάθαρσης Νόμος (Κεφάλαιο 260). Ο εν λόγω Νόμος τέθηκε σε εφαρμογή από την έναρξη της Δημοκρατίας (Quarantine Law) και εκ τότε τροποποιήθηκε δύο φορές¹. Η πιο πρόσφατη τροποποίηση έγινε με αφορμή την προαναφερθήσα νόσο².

Προς επίτευξη των πιο πάνω σκοπών, το Υπουργείο Υγείας προχώρησε στην έκδοση αριθμού Διαταγμάτων με τα οποία επεβλήθησαν περιοριστικά μέτρα. Τα εν λόγω διατάγματα εκδόθηκαν στην βάση του άρθρου 6 του περί Λοιμοκάθαρσης Νόμου το οποίο προνοεί τα ακόλουθα:

6. Το Υπουργικό Συμβούλιο δύναται με Διάταγμα να εκδίδει Κανονισμούς που δημοσιεύονται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας για όλους ή για οποιουσδήποτε από τους ακόλουθους σκοπούς:

(α) τον καθορισμό των μέτρων που λαμβάνονται εντός της Δημοκρατίας σε οποιαδήποτε τοπική περιοχή, είτε εντός είτε εκτός της Δημοκρατίας, που κηρύχτηκε ως μολυσμένη τοπική περιοχή

(β) την παρεμπόδιση της εισαγωγής οποιασδήποτε επικίνδυνης μολυσματικής ασθένειας εντός της Δημοκρατίας ή οποιουδήποτε μέρους αυτής από οποιαδήποτε τοπική περιοχή εκτός της Δημοκρατίας, είτε η τοπική αυτή περιοχή είναι μολυσμένη τοπική περιοχή είτε όχι

(γ) την παρεμπόδιση της εξάπλωσης οποιασδήποτε επικίνδυνης μολυσματικής ασθένειας από οποιαδήποτε τοπική περιοχή εντός της Δημοκρατίας, είτε είναι μολυσμένη τοπική περιοχή είτε όχι, σε οποιαδήποτε άλλη τοπική περιοχή εντός της Δημοκρατίας

(δ) την παρεμπόδιση της μετάδοσης οποιασδήποτε επικίνδυνης μολυσματικής ασθένειας από τη Δημοκρατία ή από οποιαδήποτε τοπική περιοχή εντός της Δημοκρατίας, είτε είναι μολυσμένη τοπική περιοχή είτε όχι, σε οποιαδήποτε τοπική περιοχή εκτός της Δημοκρατίας

¹ Τροποποιητικοί: Ν.32(Ι)/2003 και Ν.31(Ι)/2020

² Ο περί Λοιμοκάθαρσης (Τροποποιητικός) Νόμος του 2020, ημερ. 27.03.2020 - Άρθρο 2.

Το άρθρο 7 του Βασικού νόμου τροποποιείται με την προσθήκη, αμέσως μετά τη λέξη «Κανονισμούς» (πρώτη γραμμή), της φράσης «και/ή τα Διατάγματα» και με την αντικατάσταση της φράσης «τις τετρακόσιες πενήντα λίρες» (τελευταία γραμμή), με τη φράση «τις τρεις χιλιάδες ευρώ (€3.000)».

(ε) το καθορισμό των εξουσιών και καθηκόντων τέτοιων λειτουργιών που δυνατό να τους ανατεθεί η εφαρμογή των Κανονισμών αυτών

(στ) τον καθορισμό των τελών και δικαιωμάτων που πρέπει να καταβάλλονται για οποιοδήποτε θέμα ή πράγμα που γίνεται βάσει των Κανονισμών αυτών, και το καθορισμό του προσώπου από το οποίο θα καταβάλλονται τα τέλη και δικαιώματα αυτά, και τα πρόσωπα τα οποία θα επιβαρύνονται με τα έξοδα εφαρμογής οποιωνδήποτε τέτοιων Κανονισμών, και το πρόσωπο από το οποίο δύνανται να ανακτηθούν οποιαδήποτε τέτοια έξοδα που προκλήθηκαν από τη Κυβέρνηση της Δημοκρατίας, και

(ζ) γενικά για την εφαρμογή των σκοπών και διατάξεων του Νόμου αυτού και οποιασδήποτε υγειονομικής σύμβασης στην οποία η Δημοκρατία προσχώρησε ή δυνατό μελλοντικά να προσχωρήσει

(η) τη δημιουργία δικτύου Επιδημιολογικής Επιτήρησης και Ελέγχου Λοιμωδών Νοσημάτων με στόχο την παρακολούθηση, καταγραφή, ανάλυση δεδομένων που αφορούν λοιμώδη νοσήματα και την παροχή πληροφοριών σε αρμόδιες αρχές άλλων χωρών.

Παράβαση των εν λόγω Διαταγμάτων τα οποία εκδόθηκαν στην βάση του Κεφ. 260 συνιστά ποινικό σύμφωνα με το άρθρο 7, ως έχει τροποποιηθεί μέχρι σήμερα. Το εν λόγω άρθρο προνοεί τα ακόλουθα:

Πρόσωπο το οποίο παραβαίνει οποιοδήποτε από τους Κανονισμούς και/ή τα Διατάγματα που εκδίδονται βάσει του Νόμου αυτού είναι ένοχο αδικήματος και υπόκειται μετά από καταδίκη σε φυλάκιση που δεν υπερβαίνει τους έξι μήνες ή σε πρόστιμο που δεν υπερβαίνει τις τρεις χιλιάδες ευρώ (€3.000) ή και στις δύο αυτές ποινές της φυλάκισης και του προστίμου.

Τονίζεται ότι, για να δύναται να κατηγορηθεί οποιοδήποτε πρόσωπο για παραβίαση του άρθρου 7 θα πρέπει πρώτα η ασθένεια, συνεπεία της οποίας εκδίδονται Κανονισμοί και/ή Διατάγμα στην βάση του Νόμου αυτού, να κηρυχτεί ως «**επικίνδυνη μολυσματική ασθένεια**». Την δυνατότητα αυτή, δίνει το άρθρο 3 στο Υπουργικό Συμβούλιο το οποίο γνωστοποιεί, με δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, την κήρυξη οποιασδήποτε ασθένειας σε «επικίνδυνη μολυσματική ασθένεια» εντός της έννοιας του Κεφ. 260. Στο Νόμο αυτό:

“επικίνδυνη μολυσματική ασθένεια” σημαίνει χολέρα, πανώλη, ευλογιά, τύφο και κίτρινο πυρετό, και περιλαμβάνει οποιαδήποτε ασθένεια μολυσματικής ή μεταδοτικής φύσης την οποία το Υπουργικό Συμβούλιο δύναται, με γνωστοποίηση βάσει του Νόμου αυτού, να κηρύξει ως επικίνδυνη μολυσματική ασθένεια εντός της έννοιας του Νόμου αυτού”

Στην περίπτωση της πανδημίας του Κορωνοϊού, το Υπουργικό Συμβούλιο με Διάταγμα του ημερομηνίας 21 Φεβρουαρίου 2020, πρόσθεσε δύο νέα εδάφια, 61 και 62, στο Παράρτημα Ι των περί Λοιμοκαθάρσεως (Δημόσια Υγεία) Κανονισμών. Το εδάφιο 61. «Αναπνευστικό Σύνδρομο Μέσης Ανατολής οφειλόμενο σε κορωνοϊό (MERS) και 62. «Κορωνοϊός COVID-19».

Όπως δημοσιεύτηκε και στα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης, ο Υπουργός Υγείας προχώρησε, στην έκδοση 15 Διαταγμάτων με σκοπό τον περιορισμό της εξάπλωσης του Κορωνοϊού στην Κύπρο. Κατωτέρω θα γίνει αναφορά, σε όλες τις απαγορεύσεις και/ή υποχρεώσεις, παραβίαση των οποίων συνιστά ποινικό αδίκημα σύμφωνα με το άρθρο 7 του Κεφ. 260, οι οποίες ισχύουν μέχρι και τις 30 Απριλίου 2020 και ώρα 12 τα μεσάνυχτα:

A. ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΗ ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΕΞΑΙΡΕΣΕΙΣ

1. Απαγορεύονται όλες οι αχρείαστες μετακινήσεις. Απαγορεύεται η μετακίνηση προσώπων από τις 09:00 μ.μ., μέχρι τις 06:00 π.μ., πλην όσων κατέχουν το έντυπο Βεβαίωσης Κυκλοφορίας Εργαζομένου, Έντυπο Α, και το οποίο πιστοποιεί την αναγκαιότητας μετακίνησης κατά τις πιο πάνω ώρες.

Εξαιρούνται από την απαγόρευση οι ακόλουθες περιπτώσεις:

- i. Μετάβαση από και προς τους χώρους εργασίας, καθώς και για σκοπούς εργασίας,
- ii. απόλυτα αναγκαίες επισκέψεις σε κρατικές υπηρεσίες, υπηρεσίες του ευρύτερου δημόσιου τομέα και της τοπικής αυτοδιοίκησης
- iii. μετακινήσεις για αγορά ή προμήθεια αγαθών/υπηρεσιών πρώτης ανάγκης από και προς επιχειρήσεις/ υπηρεσίες, των οποίων η λειτουργία δεν έχει ανασταλεί και εφόσον είναι αδύνατη η κατ' οίκον παράδοση τους,
- iv. επίσκεψη σε ιατρό ή για αιμοδοσία ή μετάβαση σε φαρμακείο,
- v. μετάβαση σε τράπεζα, στο μέτρο που δεν είναι δυνατή η ηλεκτρονική συναλλαγή,
- vi. διακίνηση για παροχή βοήθειας σε συγγενικά πρόσωπα και/ή συμπολίτες μας που αδυνατούν να αυτοεξυπηρετηθούν ή σε ομάδες που οφείλουν να αυτοπροστατευθούν ή ευρίσκονται σε αυτοπεριορισμό ή/και σε χώρους υποχρεωτικού περιορισμού (καραντίνα),
- vii. συγγενείς πρώτου και δεύτερου βαθμού που μεταβαίνουν σε τελετές, όπως κηδείες, γάμους και βαφτίσεις. Τα άτομα δεν δύναται να υπερβαίνουν τα 10 στον αριθμό.

- viii. μετακινήσεις για σωματική άσκηση ή για τις ανάγκες κατοικίδιου ζώου, εφόσον δεν υπερβαίνουν τα δύο άτομα και περιορίζονται σε γειτνιάζουσες με την κατοικία τους περιοχές,
  - ix. μετακίνηση διαζευγμένων γονέων ή γονέων που τελούν σε διάσταση, η οποία είναι αναγκαία για την απρόσκοπτη επικοινωνία και επαφή γονέων και τέκνων:
2. Επίσης, η χρήση της κατ' εξαίρεση μετακίνησης προσώπων, σύμφωνα με τις πρόνοιες του Εντύπου Β, το οποίο επισυνάπτεται ως Παράρτημα ΙΙ του Διατάγματος, περιορίζεται σε μια μόνο φορά την ημέρα, με εξασφάλιση άδειας μέσω της αποστολής μηνύματος SMS στον αριθμό 8998. Έγγραφη δήλωση κατ' εξαίρεση μετακίνησης προσώπων που εμπίπτουν στις πρόνοιες του Εντύπου Β, χρησιμοποιείται μόνο από πρόσωπα άνω των 65 ετών.
  3. Περαιτέρω, εξαιρείται από τον πιο πάνω περιορισμό η μετακίνηση για σκοπούς αδήριτης ανάγκης, όπως για παράδειγμα, μετάβαση σε φαρμακείο ή για αιμοδοσία ή επίσκεψη σε γιατρό και/ή κτηνίατρο ή για παροχή βοήθειας σε άτομα που αδυνατούν να αυτοεξυπηρετηθούν ή που οφείλουν να αυτοπροστατευθούν ή που βρίσκονται σε αυτοπεριορισμό ή σε χώρους υποχρεωτικού περιορισμού ή μεταφορά οπλίτη από και προς το στρατόπεδο ή μετάβαση για εξειδικευμένες θεραπείες για άτομα με αναπηρία ή πρόσωπα με χρόνιες παθήσεις ή διακίνηση ατόμων με αναπηρία και ατόμων που εμπίπτουν στο φάσμα του αυτισμού, για τις τρεις τελευταίες περιπτώσεις, όπου είναι αναγκαίο, συμπεριλαμβάνεται και ο συνοδός τους.
  4. Όλα τα πρόσωπα των οποίων η διακίνηση επιτρέπεται ως ανωτέρω, οφείλουν να φέρουν μαζί τους δελτίο ταυτότητας ή διαβατήριο ως πρόσθετο αποδεικτικό στοιχείο, όταν αυτό ζητηθεί από τις αρμόδιες αρχές.³

B. ΑΝΑΣΤΟΛΗ και ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΕΡΓΑΣΙΩΝ - ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

1. Αναστέλλεται η λειτουργία των πιο κάτω επιχειρήσεων και άρα η τυχόν εργασία συνιστά ποινικό αδίκημα:⁴
  - i. Εμπορικά κέντρα, πολυκαταστήματα,
  - ii. καφετέριες, καφενεία, μπαρ και όλες οι επιχειρήσεις εστίασης με εξαίρεση τις υπηρεσίες που προσφέρουν ή που θα έχουν τη δυνατότητα να προσφέρουν κατ' οίκον διανομή,
  - iii. κέντρα διασκέδασης,
  - iv. κινηματογράφοι, θέατρα, αίθουσες θεαμάτων,

³ Κανονισμός 2(α) Κ.Δ.Π. 152/2020 - Διάταγμα Αρ. 14

⁴ Κανονισμός 2(ε) Κ.Δ.Π. 152/2020 - Διάταγμα Αρ. 14

- v. Βιβλιοθήκες,
- vi. μουσεία, αρχαιολογικοί και ιστορικοί χώροι,
- vii. πρακτορεία τυχερών παιγνίων, καζίνο,
- viii. αθλητικές εγκαταστάσεις, αθλητικοί όμιλοι, πολιτιστικοί όμιλοι και σωματεία,
- ix. θεματικά πάρκα (λούνα παρκ κλπ),
- x. κουρεία, κομμωτήρια, κέντρα αισθητικής-μασάζ, και
- xi. οποιασδήποτε μορφής λαϊκών αγορών, πλανοδιοπώλησης και παζαράκια.

2. Αναστέλλονται οι εργασίες σε εργοτάξια στα οποία υπάρχει ταυτόχρονη συμμετοχή πέραν των 3 ατόμων, πλην όσων αφορούν έργα δημόσιας ωφελείας, για τα οποία θα εκδίδεται σχετική άδεια από τον Υπουργό Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων.⁵

3. Αναστέλλεται η λειτουργία όλων των επιχειρήσεων λιανικού εμπορίου.⁶ Εξαιρούνται από την αναστολή:

- i. Επιχειρήσεις και εργαστήρια αναπηρικών και ορθοπεδικών ειδών,
- ii. επιχειρήσεις και εργαστήρια ιατρικών και βιομηχανικών αερίων και μηχανημάτων,
- iii. επιχειρήσεις και εργαστήρια οπτικών,
- iv. επιχειρήσεις πώλησης ακουστικών βαρηκοίας,
- v. επιχειρήσεις ιατρικού εξοπλισμού και ιατρικών αναλωσίμων,
- vi. επιχειρήσεις που εμπορεύονται ανταλλακτικά και εξαρτήματα αυτοκινήτων,
- vii. επιχειρήσεις πώλησης ελαστικών,
- viii. επιχειρήσεις εμπορίας και επισκευής ποδηλάτων,
- ix. επιχειρήσεις πώλησης και διατροφής ζώων συντροφιάς, ζωοτροφών ή κτηνιατρικών φαρμάκων,
- x. επιχειρήσεις εμπορίας φυτοφαρμάκων, λιπασμάτων και γεωργικών φαρμάκων, υλικών ή εξοπλισμού, και
- xi. φυτώρια και ανθοπωλεία

ΔΕΝ αναστέλλεται η λειτουργία των πιο κάτω επιχειρήσεων:

- i. Γραφεία τελετών (κηδειών),
- ii. καθαριστήρια,
- iii. συνεργεία αυτοκινήτων και μοτοσικλετών,

⁵ Κανονισμός 2(στ) Κ.Δ.Π. 152/2020 - Διάταγμα Αρ. 14

⁶ Κανονισμός 2(θ) Κ.Δ.Π. 152/2020 - Διάταγμα Αρ. 14

- iv. επιχειρήσεις των τηλεπικοινωνιακών παροχών, κατά το μέρος που αφορά υπηρεσίες πληρωμής λογαριασμών, ανανέωσης υπολοίπου, επισκευής και αντικατάστασης κινητών συσκευών,
- v. επιχειρήσεις παροχής ταχυδρομικών υπηρεσιών και υπηρεσιών μεταφορών (κούριερ),
- vi. όλες οι επιχειρήσεις λιανικού εμπορίου τροφίμων και ποτών (π.χ. υπεραγορές, παντοπωλεία, κρεοπωλεία, ιχθυοπωλεία, φούρνοι, αρτοποιεία, ζαχαροπλαστεία, φρουταγορές, κάβες),
- vii. φαρμακεία,
- viii. υπηρεσίες παροχής τροφίμων και ποτών (εστιατόρια, καφετέριες, καφενεία, μπαρ), οι οποίες δύναται να προσφέρουν κατ' οίκον διανομή και υπηρεσίες ταχείας εξυπηρέτησης από το παράθυρο,
- ix. πρατήρια υγρών καυσίμων,
- x. περίπτερα και τα μίνι μάρκετ,
- xi. κλινικά εργαστήρια, και
- xii. επιχειρήσεις καθαρισμού οχημάτων (πλυντηρίων αυτοκινήτων), νοουμένου ότι δεν διενεργείται εσωτερικό πλύσιμο αυτοκινήτων:

Οι ανωτέρω αναφερόμενες επιχειρήσεις που συνεχίζουν τη λειτουργία τους, ΔΕΝ επιτρέπεται να εμπορεύονται οποιαδήποτε προϊόντα, τα οποία εμπορεύονται οι επιχειρήσεις λιανικού εμπορίου, οι οποίες έχουν αναστείλει τη λειτουργία τους.

4. Τα φαρμακεία και υπεραγορές εξυπηρετούν από την ώρα έναρξης της λειτουργίας τους έως τις 10.00 π.μ. αποκλειστικά και μόνο πρόσωπα:⁷
- i. Τα οποία εμπίπτουν στις κατηγορίες των ευπαθών ομάδων όπως αυτές έχουν καθοριστεί από το Υπουργείο Υγείας στο Δελτίο Τύπου ημερομηνίας 16 Μαρτίου 2020, ή/και σε οποιαδήποτε μελλοντική αναθεώρηση του,
  - ii. εξήντα ετών και άνω, και
  - iii. με αναπηρίες.
5. Κυριακές. Όλες οι επιχειρήσεις λιανικού εμπορίου τροφίμων και ποτών (π.χ. υπεραγορές, παντοπωλεία, κρεοπωλεία, ιχθυοπωλεία, φούρνοι, αρτοποιεία, ζαχαροπλαστεία, φρουταγορές, κάβες) παραμένουν κλειστές κάθε Κυριακή. Δεν αναστέλλεται η λειτουργία των περιπτέρων τις Κυριακές, χωρίς όμως να εμπορεύονται προϊόντα επιχειρήσεων λιανικού εμπορίου τροφίμων και ποτών, των οποίων η λειτουργία αναστέλλεται κάθε Κυριακή⁸.

⁷ Κανονισμός 2(ι) Κ.Δ.Π. 152/2020 - Διάταγμα Αρ. 14

⁸ Κανονισμός 2(κ) Κ.Δ.Π. 152/2020 - Διάταγμα Αρ. 14

6. **Επέκταση ωραρίου.** Όσες επιχειρήσεις η λειτουργία των οποίων δεν έχει ανασταλεί και δέχονται κοινό προς εξυπηρέτηση, δύνανται να επεκτείνουν το ωράριο λειτουργίας τους έτσι ώστε να μην παρατηρείται συνωστισμός και συναθροίσεις πολλών προσώπων, νοουμένου ότι δεν παραβιάζονται τα δικαιώματα των εργαζομένων βάσει των σχετικών νομοθεσιών, καθώς και συλλογικών συμβάσεων (όπου ισχύουν).⁹
7. Όλες οι επιχειρήσεις λιανικού εμπορίου, είτε αυτές οι οποίες παραμένουν σε λειτουργία είτε αυτές των οποίων έχει ανασταλεί η λειτουργία τους, δύνανται να παρέχουν υπηρεσίες ηλεκτρονικού ή τηλεφωνικού εμπορίου με παράδοση κατ' οίκον.¹⁰
8. Όλες οι επιχειρήσεις που έχουν αναστείλει τις εργασίες τους διατηρούν τη δυνατότητα να εκτελούν διοικητικές ή άλλες εργασίες κεκλεισμένων των θυρών που δεν άπτονται της εξυπηρέτησης κοινού, με την τήρηση όλων των κανόνων υγιεινής.¹¹

Γ. ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΗ ΧΡΗΣΗΣ ΤΡΑΠΕΖΟΚΑΘΙΣΜΑΤΩΝ

Απαγόρευση χρήσης τραπεζοκαθισμάτων από καντίνες σε χώρους εργασίας.¹²

Δ. ΣΗΜΑΝΣΗ ΑΠΟΣΤΑΣΗΣ ΚΑΙ 1 ΑΤΟΜΟ ΑΝΑ 8 Τ.Μ. ΩΦΕΛΙΜΟΥ ΧΩΡΟΥ

1. Όλες οι επιχειρήσεις οφείλουν να λαμβάνουν μέτρα για σηματοδότηση της απόστασης, τουλάχιστον δύο μέτρων, η οποία πρέπει να τηρείται από τους πολίτες κατά τη διάρκεια εξυπηρέτησης τους στα ταμεία εντός των καταστημάτων και στις ουρές αναμονής εκτός των καταστημάτων
2. Επίσης, δεν επιτρέπεται η παρουσία στον ίδιο χώρο, δηλαδή στον χώρο εξυπηρέτησης, ανά πάσα στιγμή αριθμού ατόμων, συμπεριλαμβανομένων των εργαζομένων, πέραν του ενός ατόμου ανά 8 τ.μ. ωφέλιμου χώρου.¹³

Ε. ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΚΑΙ ΙΔΙΩΤΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΕΙΣ

⁹ Κανονισμός 2(λ) Κ.Δ.Π. 152/2020 - Διάταγμα Αρ. 14

¹⁰ Κανονισμός 2(ν) Κ.Δ.Π. 152/2020 - Διάταγμα Αρ. 14

¹¹ Κανονισμός 2(ξ) Κ.Δ.Π. 152/2020 - Διάταγμα Αρ. 14

¹² Κανονισμός 3(γ) Κ.Δ.Π. 102/2020 - Διάταγμα Αρ.4

¹³ Κανονισμός 2(μ) Κ.Δ.Π. 152/2020 - Διάταγμα Αρ. 14

Απαγορεύονται οι μαζικές ή οποιεσδήποτε άλλες εκδηλώσεις, συγκεντρώσεις, παρελάσεις, συναυλίες σε δημόσιους και ιδιωτικούς χώρους, καθώς και η διεξαγωγή ποδοσφαιρικών και άλλων αγώνων.¹⁴

Στ. ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΕ ΔΗΜΟΣΙΟΥΣ ΧΩΡΟΥΣ

1. Απαγορεύεται η πρόσβαση στους πιο κάτω χώρους καθώς και αναστέλλεται η λειτουργία των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στους εν λόγω χώρους:
  - i. Πάρκα,
  - ii. παιδότοπους,
  - iii. ανοιχτούς χώρους αθλήσεως, και
  - iv. δημόσιους χώρους συναθροίσεων, μεταξύ άλλων, πλατείες, φράγματα, εκδρομικοί χώροι, παραλίες, μαρίνες.¹⁵
2. Εκκλησίες. Περαιτέρω, απαγορεύεται η προσέλευση πολιτών σε χώρους θρησκευτικής λατρείας, όπως εκκλησίες, τεμένη και άλλους χώρους προσευχής.¹⁶

Ζ. ΤΗΡΗΣΗ ΑΠΟΣΤΑΣΗ ΔΥΟ ΜΕΤΡΩΝ ΑΠΟ ΠΟΛΙΤΕΣ

Οι πολίτες όταν προσεγγίζουν χώρο που έχει πρόσβαση το κοινό, υποχρεούνται όπως τηρούν απόσταση δύο μέτρων από άλλους συμπολίτες τους.¹⁷

Η. ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ ΚΑΙ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΑ

1. Αναστέλλεται η λειτουργία:
  - (i) ξενοδοχείων και καταλυμάτων,
  - (ii) Τουριστικών και ταξιδιωτικών γραφείων,
  - (iii) υπηρεσιών εξυπηρέτησης αεροσκαφών, εξαιρουμένου αυτών που αφορούν την εξυπηρέτηση των πτήσεων που κατ' εξαίρεση εγκρίνονται από τον Υπουργό Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων καθώς και των πτήσεων που αφορούν την μεταφορά εμπορευμάτων (cargo flights):
2. Οι επιχειρήσεις που εμπίπτουν στις υποπαραγράφους (ii) και (iii) θεωρούνται ότι έχουν αναστείλει τη λειτουργία τους στις 16 Μαρτίου 2020 ή μετέπειτα δυνάμει του παρόντος Κανονισμού, εάν αποδείξουν ότι πράγματι

¹⁴ Κανονισμός 2(δ) Κ.Δ.Π. 152/2020 - Διάταγμα Αρ. 14

¹⁵ Κανονισμός 2(γ) Κ.Δ.Π. 152/2020 - Διάταγμα Αρ. 14

¹⁶ Κανονισμός 2(ζ) Κ.Δ.Π. 152/2020 - Διάταγμα Αρ. 14

¹⁷ Κανονισμός 2 (ι) Κ.Δ.Π. 135/2020 - Διάταγμα αρ. 12

είχαν αναστείλει τη λειτουργία τους λόγω και εξαιτίας των περι
Λοιμοκαθάρσεως Κανονισμών από την προαναφερθείσα χρονική περίοδο.¹⁸

3. Εξαιρούνται από την αναστολή λειτουργίας των ξενοδοχείων και καταλυμάτων:

α. τα ξενοδοχεία / καταλύματα που φιλοξενού προσωπικό από Κράτη και Διεθνείς Οργανισμούς με τα οποία / οποίους η Κυπριακή Δημοκρατία έχει συνομολογήσει διμερείς διακρατικές συμφωνίες ή διεθνείς συμβάσεις. Τα εν λόγω ξενοδοχεία παραμένουν σε λειτουργία καθ' όλη τη διάρκεια της ισχύος των σχετικών συμφωνιών / συμβάσεων, αποκλειστικά και μόνο για τη φιλοξενία του εν λόγω προσωπικού.¹⁹

β. τα ξενοδοχεία και τουριστικά καταλύματα των οποίων οι ιδιοκτήτες ή/και διαχειριστές έχουν συνάψει ή/και θα συνάψουν σχετικές συμφωνίες με:

i. Το Υπουργείο Υγείας για:

α) Προσωρινή φιλοξενία προσώπων τα οποία θα παραμείνουν για 14 ημέρες από την άφιξή τους σε χώρους υποχρεωτικής απομόνωσης (Καραντίνα) δυνάμει του περί Λοιμοκαθάρσεως (Καθορισμός Μέτρων για Παρεμπόδιση της Εξάπλωσης του Κορωνοϊού (COVID-19) Διατάγματος (Αρ. 5) του 2020 - ΚΔΠ 103/2020.

β) Προσωρινή φιλοξενία ξένων περιηγητών οι οποίοι δεν κατέστη δυνατόν να επιστρέψουν στις χώρες μόνιμης διαμονής τους.

ii. Διπλωματικές αποστολές Κρατών ή/και διεθνείς Οργανισμούς με τις οποίες/με τους οποίους η Κυπριακή Δημοκρατία έχει συνομολογήσει διμερείς διακρατικές συμφωνίες ή διεθνείς συμβάσεις για προσωρινή φιλοξενία ξένων υπηκόων οι οποίοι δεν κατέστη δυνατόν να επιστρέψουν στις χώρες μόνιμης διαμονής τους.

iii. Το Υπουργείο Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων για φιλοξενία αιτητών ασύλου ή άλλων ευάλωτων ομάδων πληθυσμού ή αιτητών διεθνούς προστασίας.²⁰

¹⁸ Κανονισμός 2(γ) Κ.Δ.Π. 101/2020 - Διάταγμα αρ. 3 και Κανονισμός 2 (στ) - Κ.Δ.Π. 135/2020 - Διάταγμα αρ. 12

¹⁹ Κανονισμός 2(γ) Κ.Δ.Π. 104/2020 - Διάταγμα αρ. 6

²⁰ Κανονισμός 5 Κ.Δ.Π. 116/2020 - Διάταγμα αρ. 8 και Κανονισμός 2(ζ) Κ.Δ.Π. 117/2020 - Διάταγμα αρ. 9

Θ. ΑΙΤΗΤΕΣ ΑΣΥΛΟΥ

1. Απαγορεύεται η είσοδος και/ή έξοδος από τα κέντρα υποδοχής, φιλοξενίας και κράτησης αιτητών ασύλου οποιουδήποτε προσώπου, πλην της εισόδου των νεοεισερχομένων αιτητών ασύλου.
2. Επιτρέπεται η είσοδος και/ή έξοδος από τα εν λόγω κέντρα για τους εργαζόμενους και η κατ' εξαίρεση είσοδος και/ή έξοδος για ανθρωπιστικούς και/ή ιατρικούς λόγους κατόπιν σχετικής άδειας του Υπουργού Εσωτερικών.

Ι. ΕΙΣΟΔΟΣ ΣΤΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΚΑΙ ΠΑΡΟΥΣΙΑ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΣΕ ΟΙΚΙΑ

1. Οποιοδήποτε πρόσωπο αφικνείται στο έδαφος της Δημοκρατίας παραμένει για 14 ημέρες από την άφιξη του σε χώρους υποχρεωτικής απομόνωσης (καραντίνα) που υποδεικνύει η Δημοκρατία.²¹
2. Απαγορεύεται η παρουσία προσώπων σε οποιαδήποτε οικία πέραν των μόνιμα σε αυτήν διαμενόντων προσώπων:

Νοείται ότι, επιτρέπεται η παρουσία ανήλικων παιδιών πέραν των διαμενόντων, στην εν λόγω οικεία, καθώς και επίσκεψη σε οικία για σκοπούς υποβοήθησης προσώπων τα οποία αδυνατούν να αυτοεξυπηρετηθούν.²²

ΙΑ. ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΠΙΒΑΤΩΝ ΣΕ ΟΧΗΜΑΤΑ

1. Ο αριθμός προσώπων, συμπεριλαμβανομένου του οδηγού, κατά τη διάρκεια μετακινήσεων με ταξί, ιδιωτικά ή /και άλλα οχήματα δεν θα υπερβαίνει τα τρία²³.
2. Στην περίπτωση που οποιοδήποτε πρόσωπο αδυνατεί να οδηγή, επιτρέπεται σε σύζυγο ή συγγενή πρώτου και δεύτερου βαθμού, να τον μεταφέρει κατόπιν υπεύθυνης δήλωσης του συγκεκριμένου προσώπου. Η οποιαδήποτε ψευδής δήλωση ως προς τούτο θεωρείται παράβαση του παρόντος Κανονισμού και συνιστά αδίκημα το Νόμο.²⁴

ΙΒ. ΕΘΙΜΟ ΛΑΜΠΡΑΤΖΙΑΣ

²¹ Κανονισμός 2(β) Κ.Δ.Π. 152/2020 - Διάταγμα Αρ. 14

²² Κανονισμός 2(β) Κ.Δ.Π. 135/2020 - Διάταγμα Αρ. 12

²³ Κανονισμός 2 (ζ) Κ.Δ.Π. 135/2020 - Διάταγμα αρ. 12

²⁴ Κανονισμός 2 (θ) Κ.Δ.Π. 135/2020 - Διάταγμα αρ. 12

Απαγορεύεται η τήρηση του εθίμου της «λαμπρατζιάς».²⁵

ΙΓ. ΧΩΡΟΙ ΚΑΡΑΝΤΙΝΑΣ - ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΜΕΝΑ ΚΡΟΥΣΜΑΤΑ - ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ

1. Απαγορεύεται η είσοδος οποιουδήποτε προσώπου σε χώρους υποχρεωτικού περιορισμού (καραντίνα), χωρίς την άδεια του Υπουργού Υγείας, ή εξουσιοδοτημένου λειτουργού του Υπουργείου Υγείας.²⁶
2. Απαγορεύεται σε οποιοδήποτε πρόσωπο χωρίς την άδεια του Υπουργού Υγείας ή εξουσιοδοτημένου λειτουργού του Υπουργείου Υγείας να πλησιάζει σε απόσταση μικρότερη του ενός μέτρου πρόσωπο το οποίο είτε είναι επιβεβαιωμένο κρούσμα κορωνοϊού COVID - 19, είτε ευρίσκεται σε καθεστώς υποχρεωτικού περιορισμού, είτε ευρίσκεται σε καθεστώς αυτοπεριορισμού.²⁷
3. Τα άτομα τα οποία ευρίσκονται σε καθεστώς υποχρεωτικού περιορισμού και καθεστώς αυτοπεριορισμού υποχρεούνται να:
  - i. Παραμένουν εντός του χώρου στον οποίο διαμένουν, εκτός εάν λάβουν οδηγίες από τον θεράποντα ιατρό ή εξουσιοδοτημένο λειτουργό δημόσιας υγείας για μετάβαση σε Ιατρικό Κέντρο,
  - ii. διατηρούν απόσταση τουλάχιστον ενός μέτρου από άλλα πρόσωπα, και
  - iii. μη δέχονται κατ' οίκον επισκέψεις εντός του χώρου στον οποίο διαμένουν:

Νοείται ότι, τα άτομα αυτά υποχρεούνται να συμμορφώνονται με οδηγίες του Υπουργείου Υγείας, οι οποίες εκδίδονται από καιρού εις καιρόν και οι οποίες κοινοποιούνται και/ή δημοσιεύονται αναφορικά με τη διαδικασία υποχρεωτικού περιορισμού και/ή καθεστώς αυτοπεριορισμού.²⁸

Παρατηρείται εδώ μια ασάφια, αφού δεν καθορίζονται ποιοι υποχρεωτικά εντάσσονται σε καθεστώς αυτοπεριορισμού (πλην των προσώπων που αφίχθηκαν στην Δημοκρατία), αφήνοντας το ζήτημα στις δημοσιεύσεις του Υπουργείου Υγείας. Για παράδειγμα, με ποια διάταξη ευθύνονται τα πρόσωπα, που δεν έχουν βρεθεί θετικοί, αλλά έχουν έρθει σε επαφή με επιβεβαιωμένο κρούσμα; Οφείλουν να τεθούν σε καθεστώς αυτοπεριορισμού για 14 μέρες;

²⁵ Κανονισμός 2(η) Κ.Δ.Π. 152/2020 - Διάταγμα Αρ. 14

²⁶ Κανονισμός 3(α) Κ.Δ.Π. 116/2020 - Διάταγμα αρ. 8

²⁷ Κανονισμός 3(β) Κ.Δ.Π. 116/2020 - Διάταγμα αρ. 8

²⁸ Κανονισμός 2(ε) Κ.Δ.Π. 104/2020 - Διάταγμα αρ. 6

4. Απαγόρευση επισκεπτηρίων σε ασθενείς σε όλα τα ιδιωτικά και κρατικά νοσηλευτήρια.²⁹

ΙΔ. ΑΠΟΛΥΜΑΝΣΗ ΧΩΡΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ³⁰

1. Εάν σε οποιαδήποτε επιχείρηση και/ή ιδιωτικό γραφείο και/ή στο δημόσιο, και/ή ευρύτερο δημόσιο τομέα και/ή στις Ανεξάρτητες υπηρεσίες και/ή στις αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης, εντοπιστεί κρούσμα μόλυνσης από τον Κορωνοϊό, οφείλουν να αναστείλουν αμέσως τη λειτουργία τους και προχωρήσουν σε απολύμανση του χώρου τους, πριν την επανα-λειτουργία τους.

Περαιτέρω, όλο το προσωπικό πρέπει να απομακρυνθεί μέχρι την ολοκλήρωση της απολύμανσης και την επαναλειτουργία τους.

Για την απολύμανση χρησιμοποιείται εγκεκριμένο απολυμαντικό από αδειούχους χρήστες βιοκτόνων, σύμφωνα και με τις κατευθυντήριες οδηγίες του Ευρωπαϊκού Κέντρου Ελέγχου και Πρόληψης Νοσημάτων, οι οποίες είναι αναρτημένες στο διαδίκτυο.³¹

2. Μετά την απολύμανση, ο χώρος παραμένει κλειστός για τουλάχιστον τρεις (3) ώρες και ακολούθως ανοίγουν οι πόρτες για περίπου 30 λεπτά για εξαερισμό, πριν την είσοδο του προσωπικού, με εξαίρεση τις στενές επαφές του κρούσματος, οι οποίες θα προκύψουν από την ιχνηλάτηση και θα τεθούν σε καραντίνα.

ΙΕ. ΤΕΡΜΑΤΙΣΜΟΣ.

Τονίζεται ότι, σε όσα από τα πιο πάνω Διατάγματα δεν υπάρχει ρητή αναφορά σε ημερομηνία τερματισμού της ισχύος τους, θα παραμένουν σε πλήρη ισχύ μέχρι να ανακληθούν, αντικατασταθούν ή τροποποιηθούν με γνωστοποιήσεις ή Κανονισμούς που εκδίδονται βάσει του Νόμου αυτού.³²

ΙΣΤ. ΕΠΙΒΟΛΗ ΕΞΩΔΙΚΟΥ

Σημειώνεται επίσης ότι, ο περί Εξωδίκου Ρυθμίσεως Αδικημάτων Νόμος του 1997, ως έχει τροποποιηθεί μέχρι σήμερα³³, δίνει, στις Αρχές, την δυνατότητα επιβολής εξώδικου προστίμου. Σύμφωνα με τον ΠΙΝΑΚΑ IV με τίτλο «ΑΔΙΚΗΜΑΤΑ ΤΗΣ

²⁹ Κανονισμός 3 Κ.Δ.Π. 102/2020 - Διάταγμα Αρ.4

³⁰ Κανονισμός 2(στ) Κ.Δ.Π. 161/2020 - Διάταγμα Αρ.15

³¹ https://www.pio.gov.cy/coronavirus/press/3042020_2.pdf.

³² Άρθρο 8, Κεφ. 260

³³ Πρόσφατοι τροποποιητικοί Νόμοι: 32(Ι)/2020 και 35(Ι)/2020

ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΑΡΧΩΝ ΤΟΠΙΚΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ» το εξώδικο πρόστιμο ανέρχεται στα €300,00σ (Ευρώ Τρακόσια).

ΙΖ. Αμέλεια για τη διάδοση νόσων επικίνδυνων για τη ζωή (άρθρο 190 του Ποινικού Κώδικα)

Στη Κύπρο, η ευθύνη προσώπου, το οποίο με τις πράξεις ή παραλείψεις του, μπορεί να θέσει σε κίνδυνο την ζωή άλλων προσώπων, ως αποτέλεσμα διάδοσης νόσου, ρυθμίζεται από το άρθρο 190 του περί Ποινικού Κώδικα Νόμου -Κεφ.154 (ο Νόμος), το οποίο φέρει τίτλο «Αμέλεια για τη διάδοση νόσων επικίνδυνων για τη ζωή». Το άρθρο ορίζει ότι «*όποιος παράνομα ή από αμέλεια διενεργεί πράξη, η οποία ενδέχεται και την οποία γνωρίζει ή έχει λόγο να πιστεύει ότι ενδέχεται, να διαδώσει τη μόλυνση από οποιαδήποτε νόσο επικίνδυνη για τη ζωή, είναι ένοχος πλημμελήματος*». Η συγκεκριμένη διάταξη περιέχεται στο Μέρος IV του Νόμου, το οποίο αφορά αδικήματα που «*Παραβιάζουν το Κοινό Γενικά*», και περιλαμβάνεται μεταξύ των αδικημάτων που σχετίζονται με Οχληρία³⁴. Η Οχληρία περιλαμβάνει ένα μεγάλο αριθμό ενεργειών, οι οποίες έχουν ως γενικό χαρακτηριστικό τους την πρόκληση βλάβης ή κινδύνου ή και ενόχλησης, οι οποίες μπορεί να είναι αποτέλεσμα θορύβου³⁵, παροτρύνσεων³⁶, διάδοσης νόσου, μόλυνσης νερού³⁷ και ατμόσφαιρας³⁸, άσκησης συγκεκριμένου επαγγέλματος³⁹.

Η «Αμέλεια για τη διάδοση νόσων επικίνδυνων για τη ζωή» και γενικότερα οι διατάξεις του συγκεκριμένου Μέρους του Ποινικού Κώδικα, έχουν ως στόχο την προστασία της δημόσιας τάξης και ουσιαστικά απαγορεύουν τις πράξεις (υπό προϋποθέσεις και παραλείψεις) οι οποίες διασαλεύουν θεσμούς όπως θρησκεία, ήθη, γάμο (morals) αλλά και την δημόσια υγεία (public health). Με άλλα λόγια, σκοπός του Νομοθέτη, δεν ήταν η προστασία της ζωής ή της υγείας, σε ατομικό επίπεδο, αλλά η διαφύλαξη του αισθήματος ασφάλειας στο κοινό γενικά. Συγκεκριμένα, το άρθρο 191 στοχεύει στην αποτροπή οποιασδήποτε απειλής και διατήρησης του γενικότερου αισθήματος ασφάλεια υγείας και ζωής μεταξύ των πολιτών του Κράτους. Είναι με άλλα λόγια, έγκλημα διακινδύνευσης και όχι αποτελέσματος. Δηλαδή, η τέλεση του απαιτεί μόνο από την έκθεση σε κίνδυνο μετάδοσης της μολυσματική ασθένειας και όχι την πραγματική μετάδοση του νοσήματος.

Σχετικά με την ποινή που προβλέπεται από την διάταξη, ήτοι, είναι ένοχος πλημμελήματος αυτός που διενεργεί πράξη, η οποία ενδέχεται να διαδώσει τη μόλυνση από οποιαδήποτε νόσο επικίνδυνη για τη ζωή. Ως εκ τούτου και ενόψει

³⁴ Δηλαδή των α.186-193 του Νόμου

³⁵ α.187 & α.193 του Νόμου

³⁶ α.188Α του Νόμου

³⁷ α.190 του Νόμου

³⁸ α.191 & α.192 του Νόμου

³⁹ α.193 του Νόμου

απουσίας προβλεπόμενης ποινής, ο κατηγορούμενος θα υπόκειται στην γενική ποινή για τα πλημμελήματα, δηλαδή σε ποινή φυλάκισης που δεν υπερβαίνει τα δύο χρόνια, ή με χρηματική ποινή που δεν υπερβαίνει τις χίλιες πεντακόσιες λίρες, ή και με τις δύο αυτές ποινές⁴⁰.

Η διάταξη του α.190 δεν έχει δεχτεί οποιαδήποτε τροποποίηση από το 1959, τότε που τέθηκε σε ισχύ ο κώδικας μας, και το λεκτικό παρέμεινε το ίδιο. Νομολογία η οποία σχολιάζει το άρθρο, δεν βρέθηκε. Ανατρέχοντας στις διατάξεις του αγγλικού κειμένου, οι οποίες έχουν προτεραιότητα έναντι του Ελληνικού κειμένου, λόγω του ότι το τελευταίο είναι μετάφραση του πρώτου, διαπιστώνουμε ότι το πρωτότυπο κείμενο διαβάζει ως εξής: “*Any person who unlawfully or negligently does any act which is, and which he knows or has reason to believe to be, likely to spread the infection of any disease, dangerous to life, is guilty of a misdemeanour*”. Ως διάταξη η οποία θεσπίστηκε κατά τον καιρό της αποικιοκρατίας, από την Βρετανική αυτοκρατορία, περιέχει λεκτικό το οποίο είναι πιστή αντιγραφή των αντίστοιχων άρθρων, άλλων κρατών πρώην αποικιών της Βρετανική Αυτοκρατορίας, μεταξύ άλλων της Ινδίας⁴¹, της Σρι Λάνκα⁴², του Μπανγκλαντές⁴³, με μόνη διαφορά την χρήση του «whoever», αντί της λέξης «any person» και την προβλεπόμενη από τον νόμο ποινή. Με τις Σευχέλλες, το σχετικό άρθρο είναι αυτολεξεί το ίδιο⁴⁴.

Ως εκ τούτου και εν απουσία οικείας νομολογίας, για την ανάλυση του σχετικού άρθρου, μπορούμε να ανατρέξουμε σε νομολογία των πιο πάνω κρατών, ώστε να εξάγουμε σημαντικές πληροφορίες. Στην περίπτωση της Ινδίας και λόγω του μεγέθους της, τόσο πληθυσμιακά αλλά και γεωγραφικά, αλλά και λόγω του ότι τέθηκε σε ισχύ πριν από σχεδόν 100 χρόνια πριν τον Κυπριακό Νόμο, ήτοι το 1860⁴⁵. Συγκεκριμένα, το σχετικό άρθρο έχει ως βάση την κωδικοποίηση των English Digest⁴⁶, δηλαδή της θεωρίας που δημιουργήθηκε από τις αποφάσεις των Αγγλικών Δικαστηρίων εκείνης της εποχής, με κάποιες σημαντικές βελτιώσεις⁴⁷.

Η βασική αρχή για την διαφύλαξη της κοινωνικής συνοχής, είναι ότι κάθε ένα μέλος της κοινωνίας έχει ατομική ευθύνη προς το σύνολο της (κοινωνίας) και δεν θα πρέπει να επιτρέπεται να θέτει σε κίνδυνο την συνοχή αυτής. Όπως είπαμε και πιο πάνω, η κοινωνική συνοχή απειλείται με μόνη την διακινδύνευση διάδοσης της μόλυνσης. Προφανώς, μέλος το οποίο δεν μπορούσε να γνωρίζει ότι είναι φορέας της νόσου,

⁴⁰ α.35 του Νόμου

⁴¹ Σχετικά στο <https://indiankanon.org/doc/734195/>

⁴² Σχετικά στο http://www.commonlii.org/lk/legis/consol_act/pc25130.pdf

⁴³ Σχετικά στο <http://bdlaws.minlaw.gov.bd/act-11/section-3087.html>

⁴⁴ Σχετικά στο https://www.unodc.org/res/cld/document/syc/1955/penal_code.html/Seychelles_Penal_Code.pdf

⁴⁵ Το προσέδιο του Ινδικού Ποινικού Κώδικα προετοιμάστηκε από την σχετική επιτροπή το 1834. Χρησιμοποιήθηκε ως βάση σε απλουστευμένη μορφή η τότε νομοθεσία της Αγγλίας και χρησιμοποιήθηκαν κομμάτια από τον Ναπολεόντειο Κώδικα και από τον Αστικό Κώδικα της Λοιζιάνα του Έντουαρντ Λίβινγκστον του 1825. Η σύνταξη ολοκληρώθηκε το 1850 και ο Κώδικας υποβλήθηκε στο Νομοθετικό Συμβούλιο το 1856. Ο Κώδικας τέθηκε σε ισχύ την 1η Ιανουαρίου 1862. Περισσότερα στο <http://lawyerchandigarh.com/wp-content/uploads/Historical-Introduction-to-the-Indian-Penal-Code.pdf>

⁴⁶ English Digest, Κεφάλαιο 12, άρθρο 6

⁴⁷ DR.SIR H. S. GOUR, PENAL LAW OF INDIA, 11th edn, 2003, σελ.2116

δεν δύναται να φέρει ποινική ευθύνη και ως εκ τούτου, το γεγονός αυτό θεωρείται καλή υπεράσπιση⁴⁸. Πέραν τούτου, κανένας δεν μπορεί να βρεθεί υπεύθυνος για κακό για το οποίο δεν είχε τα μέσα να αποτρέψει, ήτοι, θεωρείται καλή υπεράσπιση και το γεγονός ότι είχε λάβει όλα τα αναγκαία μέτρα για να αποτρέψει την διάδοση⁴⁹. Η Αγγλική Νομολογία, ήδη από τον 18^ο αιώνα μεταχειριζόταν την διάδοση νόσου, ως οχληρία (και ως τέτοια μεταχειρίζεται ο Κυπριακός Ποινικός Κώδικας την συγκεκριμένη διάταξη)⁵⁰.

Τα συστατικά στοιχεία του αδικήματος είναι τα ακόλουθα⁵¹:

- (i) ύπαρξη μεταδιδόμενης νόσου η οποία θα πρέπει αν είναι επικίνδυνη για την ανθρώπινη ζωή,
- (ii) η γνώση ή η πεποίθηση του δράστη ότι ενδέχεται, να διαδώσει τη μόλυνση⁵²,
- (iii) πράξη ή υποχρέωση παράληψη πράξεις από τον δράστη, η οποία διενεργείται παράνομα ή με αμέλεια.

Από τα πιο πάνω, εξάγεται το συμπέρασμα ότι κατηγορούμενος δεν μπορεί να καταδικαστεί για το συγκεκριμένο αδίκημα, εάν δεν μπορούσε να γνωρίζει για την ύπαρξη της νόσου ή την μεταδοτικότητα της ή την επικινδυνότητα της (όχι για την δημιουργία της⁵³), ή όταν έχει προβεί σε ενέργειες για αποτροπή τέτοιας μετάδοσης και δεν έχει πράξει οτιδήποτε παράνομο, το οποίο ενδέχεται να προκαλέσει τέτοια διάδοση. Σχετικά με την διάδοση, είναι άσχετο εάν η νόσος θεωρείται ιατρικά ως μολυσματική (infectious) ή μεταδοτική (contagious)⁵⁴.

Η γνώση της ύπαρξης της νόσου και το κατά πόσο τέτοια νόσος είναι μεταδοτική ή εν δυνάμει επικίνδυνη για την ζωή κρίνεται, σύμφωνα με τα περιστατικά της κάθε υπόθεσης. Η πανώλη και η χολέρα είναι κάποια παραδείγματα, ευρέως γνωστά, τα οποία, εφόσον ο δράστης είχε γνώση ότι ήταν φορέας, δύσκολα θα έπειθε ότι δεν είχε γνώση για την μεταδοτικότητα ή την επικινδυνότητα τους. Άλλα παραδείγματα νόσων, των οποίων τα συμπτώματα τους δεν είναι τόσο γνωστά είναι διφθερίτιδα, η οστρακιά και ο τύφος, των οποίων η απόδειξη της γνώσης, από την κατηγορούσα αρχή, δυνατόν να είναι δυσχερέστερη σε περίπτωση εκδίκασης. Ως εκ τούτου και φορέας του COVID-19, δεν θα μπορούσε να πείσει το δικαστήριο ότι δεν είχε τέτοια γνώση, αφού πληροφορίες για τα χαρακτηριστικά αυτά είναι ευρέως γνωστά, ποικιλοτρόπως. Σχετικά με νόσους, λιγότερο γνωστές, σημαντικό κριτήριο είναι το επίπεδο μόρφωσης του δράστη, αφού -για παράδειγμα- άλλο κριτήριο θα έχει το

⁴⁸ Ibid. σελ. 2117

⁴⁹ Ibid.

⁵⁰ Baines v. Baker (1752) 1 Ambl. 158 (S.C.); Anon (1752) 3 Atk. 750.

⁵¹ Δες και Dr. Meeru Bhatia Prasad vs State on 1 October, 2001

⁵² Σχετικά με την γνώση είναι και η Chennai vs Dongsan Automotive India Pvt. on 5 August, 2016

⁵³ Vikram Singh vs State & Anr on 3 August, 2017

⁵⁴ GOUR σελ.2118

Δικαστήριο, αξιολογώντας αμελείς πράξεις επιδημιολόγου ιατρού και άλλο κριτήριο, όταν βρίσκονται υπό εξέταση πράξεις, υπερωιωνόβιου χωρικού.

Με άλλα λόγια, το σημαντικότερο στοιχείο κατά την αξιολόγηση της ποινικής ευθύνης προσώπου, σχετικά με την διάδοση νόσων, είναι η εσωτερική κατάσταση του (προσώπου) και ως εκ τούτου η γνώση του και οι πεποιθήσεις του. Ως εκ των ανωτέρω, σε περίπτωση που το πρόσωπο δεν έχει σύμπτωμα της νόσου και προφανώς δεν έχει προβεί σε εργαστηριακές αναλύσεις, δεν μπορεί να φέρει ποινική ευθύνη, αφού δεν έχει την απαιτούμενη γνώση. Εάν το ίδιο άτομο, έχει κάποια συμπτώματα, τα οποία θα μπορούσαν στο μέσο λογικό άνθρωπο να κινήσουν υποψίες, είναι μια περίπτωση που θα κριθεί από το Δικαστήριο, συνυπολογίζοντας τα συγκεκριμένα γεγονότα και τα χαρακτηριστικά της υπόθεσης.

Έχει αναφερθεί σε ινδική απόφαση και η παρατήρηση ότι το συγκεκριμένο άρθρο δεν χρησιμοποιεί τη λέξη “illegal” που έχει ορίζεται από τον Ινδικό Ποινικό Κώδικα, ως εφαρμόσιμη σε όλα τα εγκλήματα ή τα οποία απαγορεύονται από το νόμο, αλλά χρησιμοποιεί τη λέξη “unlawful”, κάνοντας σαφές ότι δεν μπορεί να ξεκινήσει δίωξη με μόνη την ανυπακοή σε διαταγή του υγειονομικού λειτουργού αλλά περαιτέρω η ανυπακοή να ήταν παράνομη και οι ενέργειες αμελείς, οι οποίες θα έχουν ως αποτέλεσμα τη διάδοση της μολυσματικής νόσου⁵⁵.

Ενδιαφέρουσες περιπτώσεις είναι και αυτές που η γνώση για την νόσο έρχεται μετά την πράξη ή την αμέλεια, όπως για παράδειγμα, αιμοδότης, ενώ πίστευε ότι ήταν απόλυτα υγιείς, δίνει αίμα για τις ανάγκες συγκεκριμένου περιστατικού, και καθώς εξέρχεται του νοσοκομείου, τον ενημερώνουν ότι βρέθηκε θετικός σε επικίνδυνη για την ζωή μολυσματική νόσο. Εάν δεν ενημερώσει το αρμόδιο νοσηλευτικό προσωπικό, μπορεί να βρεθεί ποινικά υπεύθυνος, αφού κατά την στιγμή της αιμοδοσίας, δεν έπραξε κάτι παράνομο και ούτε είχε την σχετική γνώση; Η απάντηση είναι προφανής. Από την στιγμή που ο δράστης γνωρίζει, έχει υποχρέωση διαφύλαξης της δημόσιας υγείας, αφού όπως είπαμε, το έννομο αγαθό που προστατεύεται με την διάταξη αυτή, δεν είναι αυτό της υγείας του συγκεκριμένου ατόμου (που είχε ανάγκη το αίμα) αλλά του κοινού γενικότερα.

.....

⁵⁵ In Re: P. Kandaswami Mudaliar vs Unknown on 26 September, 1919, σχολιάζοντας την Cahoon v. Mathews I.I.K. 24 Cal. 494